

Obsah

Úvod	7
Oddíl I OD VZNIKU PENĚŽ DO KONSTITUOVÁNÍ MODERNÍCH MĚNOVÝCH TEORIÍ	9
Kapitola 1 Vývoj peněžních systémů od předmincovních platidel do počátku 19. století – Karel Půlpán	9
1.1 Od pravěkých předmincovních platidel k Velké Moravě	9
1.2 První české denárové mince	11
1.3 Teritorializace denárové měny a renovatio monetae	13
1.4 Obrat ke kvalitní minci ve 13. století	14
1.5 Peněžní reforma Václava II. roku 1300 a grošové období	15
1.6 Tolarové období	20
1.7 Od hospodářské krize počátku 17. století ke státnímu bankrotu v r. 1623	22
1.8 Tolarová měna po třicetileté válce	27
1.9 Konvenční měnová soustava	29
1.10 Zavedení kreditních platidel	29
Kapitola 2 Od kameralistiky do vzniku moderní peněžní teorie Ilona Bažantová	31
2.1 Období od poloviny 18. století do poloviny 19. století	31
2.2 Počátky českého ekonomického myšlení druhé poloviny 19. století	44
Oddíl II STOLETÍ TVŮRČÍCH AUTORIT – OD BRÁFA K ENGLIŠOVI František Vencovský (kromě paragrafu 2.4)	53
Kapitola 1 Politické a ekonomické prostředí	53
1.1 V rámci rakouského císařství (1804-1918)	53
1.2 V liberálním Československu (1918-1948)	66
Kapitola 2 Utváření českých monetárních teorií	83
2.1 Hlavní názorové proudy v 19. a 20. století	84
2.2 Klasický konzervativní směr	98
2.3 Englišův směr	142
2.4 Teorie peněz a názory na monetární politiku Josefa Macka a dalších představitelů „českého keynesovství“ – Milan Sojka a Karel Půlpán	177

Kapitola 3 Střetávání se světovými proudy peněžní teorie	209
3.1 Vztah k Adamu Smithovi	209
3.2 Formování kvantitativní teorie peněžní	212
3.3 Výhrady k teorii státních peněz	214
3.4 Zdůraznění fiskální politiky	216
3.5 Odmítnutí socialistických peněz	217
3.6 Kritické stanovisko k rakouské škole subjektivního užitku	219
3.7 Vztahy ke Keynesovi	225
3.8 Poznávání cizích autorů pomocí překladů.	227
3.9 Díla českých ekonomů v cizích jazycích	229
Oddíl III VÝVOJ MĚNOVÝCH TEORIÍ V OBDOBÍ SOCIALISMU	
(1948 – 1989)	
<i>Karel Půlpán a Stanislava Půlpánová (kromě kapitoly 6)</i>	<i>230</i>
Kapitola 1 Vývoj měny po únoru 1948	230
1.1 Stalinizace ekonomiky	230
1.2 Příprava měnové reformy r. 1953	231
1.3 Průběh měnové reformy a její zásady	233
1.4 Ztráty a výnosy obyvatelstva	235
1.5 Komparace měnových reforem 20. století	236
1.6 Konec členství ČSR v IMF	238
Kapitola 2 Vývoj názorů na podstatu a funkce peněz za socialismu	240
2.1 Klasikové marxismu o peněžích po zániku kapitalismu	240
2.2 Stalinský model centrálně plánované ekonomiky	244
2.3 Krytality čistě měnové uspořádání v ČSR po r. 1953	246
2.4 První pokus o zdokonalení – normativní socialismus od konce 50. let	247
2.5 Významná pracoviště a osobnosti monetární teorie.	249
Kapitola 3 Centrální banka a bankovníctví 1948 - 1989	254
3.1 Úvod - teorie postavení centrální banky v tradičním a decentralizovaném modelu socialistické ekonomiky sovětského typu	254
3.2 Vznik SBČS jako monobanky sovětského typu.	260
3.3 Úvěrová reforma 1952	263
3.4 Snahy o reformování funkcí centrální banky 1958 – 1970	265
3.5 Úloha SBČS v pojetí reformy z let 1965 – 1966	266
3.6 Úvěrová reforma poloviny 60. let	268
3.7 Osudy centrálního bankovníctví koncem 60. let	272
3.8 Záměry v oblasti komerčního bankovníctví koncem 60. let	274
3.9 Od okupace v srpnu 1968 k normalizaci	277

3.10	Centrální banka v období normalizace a pokusy o účinnější peněžní politiku (1970 - 1989)	279
3.11	Příprava obnovy činnosti Investiční banky v době „perestrojky“	284
Kapitola 4 Devizový kurs a směnitelnost v období socialismu		285
4.1	Definice vnitřní a vnější směnitelnosti měny	285
4.2	Devizový kurs a směnitelnost v diskusích 60. let	287
4.3	Pojetí směnitelnosti v Šikově reformě	293
4.4	Období normalizace – omezení diskusí na regionální „směnitelnost“ v rámci RVHP	297
4.5	Měnový kurs a směnitelnost v „perestrojce“ po r. 1985	303
4.6	Pokračující diskuse o směnitelnosti převoditelného rublu	309
Kapitola 5 Měnová kritéria jako klíčová teoretická kategorie 80. let		310
5.1	Nová kvalita měnového plánování po r. 1970	310
5.2	František Vencovský – tvůrce koncepce měnových kritérií	311
5.3	Interpretace měnových kritérií Ivanem Kočárníkem	315
5.4	Základy měnové politiky na konci 80. let	321
Kapitola 6 Monetární myšlení Václava Klause jako reprezentanta snahy o zásadní změnu systému – Adam Geršl, Karel Půlpán		323
6.1	Životní osudy do r. 1990	323
6.2	Klaus na EÚ ČSAV do nuceného odchodu	324
6.3	V přitímní chodeb ústředí SBČS	326
6.4	Návrat do základního výzkumu po r. 1985	329
	Závěr oddílu – <i>Karel Půlpán</i>	339
Oddíl IV DISKUSE O MONETÁRNÍ TEORII A POLITICE PO R. 1990		
	<i>Jitka Koderová</i>	355
Kapitola 1 Monetární teorie ve světě a jejich vliv na české prostředí		355
1.1	Vývoj světové monetární teorie v 90. letech 20. století a na přelomu tisíciletí	355
1.2	Vliv vývoje monetární teorie ve světě na vývoj české monetární 358 teorie a politiky	358
1.3	Monografie a učebnice, které nejvíce přispěly k výuce základů monetární teorie	360
1.4	Vlastní české monografie a učebnice monetární teorie	361
Kapitola 2 Diskuse o měnovém kursu		363
2.1	Gradualismus nebo šoková terapie?	363

2.2	Diskuse o liberalizaci cen a zahraničního obchodu a o zavádění směnitelnosti československé koruny	366
2.3	Diskuse o volbě režimu a nastavení měnového kurzu	369
2.4	Diskuse o výsledcích přijatých opatření	374
2.5	Měnová odluka	378
2.6	Česká koruna na cestě k plné konvertibilitě	381
2.7	Diskuse o vhodnosti stávající centrální parity a o možnostech úpravy oscilačního pásma měnového kursu české koruny	385
2.8	Proces prohlubování vnitřní a vnější nerovnováhy a otázka jeho řešení	391
2.9	Měnové turbulence v roce 1997 a změna režimu měnového kursu	395
2.10	Stručný nástin dalšího vývoje po krizi Kč v r. 1997	398
Kapitola 3 Diskuse o koncipování a realizaci měnové politiky		400
3.1	Měnová politika SBČS po roce 1989	400
3.2	Aplikace monetaristického transmisního mechanismu v měnové politice ČNB	403
3.3	Diskuse o endogenitě peněz	408
3.4	Cílování peněžní zásoby v podmínkách fixního měnového kursu	412
3.5	Diskuse o zavedení cílování inflace	419
3.6	Realizace strategie cílování inflace a vývoj monetární teorie	427
Kapitola 4 DISKUSE O POSTAVENÍ CENTRÁLNÍ BANKY		441
4.1	Postavení centrální banky, jeho pojetí, koncipování a realizace v letech 1990–1991	441
4.2	SBČS se stává moderní centrální bankou	444
4.3	Vznik České národní banky	445
4.4	Měnová odluka	446
4.5	Diskuse o postavení ČNB	449
Závěr		474
Summary THE HISTORY OF MONETARY THEORIES IN THE CZECH TERRITORY		475
Rejstřík klíčových osobností		480